

O pinangan no sowal

I 'a:yaw, itini i niyaro', awaay ko kihar no wawa^ a malaholol.
Masadak a maomah ko mato'asay i, i loma' ko wawa^. Yo cecay a romi'ad, matayal ko matayalay, maomah ko maomahay, kami sato o wawa^ i, caay ka lecad to aniniay a wawa^, halitayra kami i 'alo a mi'alicawcaw to nanom, mililoc, midangoy. Ano cifoting i masafanaway a nanom i tatihi no pi'alicawcawan niyam i, misafaloco' kami to samaanen ko pilepel toya foting. Mararid mi'araw to pifoting no mato'asay, saka mafana' kami a mifoting. Yo cecay a romi'ad, ma'araw niyam ko foting, adihay i masafanaway a 'alo, orasaka taloma' kami a miala^ to salil, 'etengen niyam ko nanom i fafaw ato i rarem no 'alo^, ta ceringen niyam a mifoting, malepel no niyam ko ta'a:kay a foting. Matira ko demak.

Yo kalafian sato, taloma' to ko matayalay, paratoh han ako ci akong ako, “ Akong, akong, ira a malepel niyam ko tata'a:kay a foting! ” han ako. Ca'of sa ci akong, “ Hacowaay ka tata'ak? ” saan. Sowal sa ko safa^ ako, “ Hatiya o cepi' ni Payo^! ” han nira. Ha! sa, hati:ra ko ca'of ni akong. Anini^, safaloco' sato kako, hacowaay ka tata'ak ci Payo a tamdaw? Ano hato lotong a mi:ming ko tatirengan ni payo^ i, hacowa^ sato ko cepi' no

lotong, o mimingay kira. Ano hatiya o kolong ka tata'ak ci Payo^ i, wata:h o tata'akay to aca^ kira!

O pinangan no sowal ita o Pangcah, awaay ko cecay dadoy, tosa dadoy ka tata'ak sanay a nanam ita a somowal. Ano o raay to i, matira:to. Icowa^ ko loma' no miso ano saan ko mitengilay i, itiraw, iti:raw, ato iti::raw, ano saan a manayat ko sowal i, i raa:yay ko pinangan kira. Ano romi'ad i, matira: to. Hacowaay a romi'ad kamo a taloma', ano saan ko mitengilay i, latek anocila, anoci:la, anoci::la sa ko ca'of. Manayatay i, o halafinay maraayay ho^ a romi'ad kora.

O sowal no cecay a finacadan, caay ka lecad ko pinangan no sowal to no ro:ma a finacadan. O no mita o Pangcah i, ira koya manayatay. O micidekay a pinangan no sowal ita konini, caay ko sasawa:den. Ano sawaden ita konini i, awaay to koya so'elinay micidekay 'aredetay no sowal. O cecay kakalimelaan no mita konini. Aka tawalen ita, rayrayen ita.

語言表達習慣

早期，我們喜歡到河流玩水、洗澡、游泳。游泳的地方有魚，就會想去抓魚。有天，我們看見河流像湖水一般有很多魚，我們回家拿魚網，把河水的上、下游用石頭堵住，就捕到大魚。

當天傍晚，告訴爺爺有抓到大魚！爺爺就回答說：「有多大？」弟弟說：「跟 Payo 的腿一樣大！」爺爺只回答了一聲：「喔！」如今回想，究竟 Payo 是多大的人？如果 Payo 跟猴子一樣瘦小，那他的腿一定是很小，那就只是條小魚罷了！如果 Payo 壯如牛，那必定是條很大的魚了！

我們沒有習慣說一斤、兩斤、大的、距離。若有人問：「你家住哪？」可以回答「在那！在那…裡！」將語言拉長，就表示很遠。說到時間，也是如此，如果有人問：「何時回家？」可以回答「明天！後天！大後天！」把音拉很長，就表示很長的時間或日子。

一個民族的語言，有其語言習慣和特殊性。把拉長的音刪去不用，就失去語言的原味，無法表達語言特殊的意涵，我們要好好的善用與傳承。